

AVTONOMIST

::

Izhaja vsako soboto

::

Celoletna naročnina 37 50 D
mesečna 3 50 „
Posamezne številke se računijo po 75 p.
Inserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši sorazmerno. — Pri malih oglasih beseda 25 p.

Politično mrtvilo.

V našem javnem življenju je zavlada silna utrujenost, da ne rečemo zaspanost. Lahko se zgodi, kakoli se hoče — ljudje se ne zmenijo za prav nobeno stvar več! Če jih dolete novi davki, jih plačajo mirno in tiho, kakor da bi vse plavalo v milijardah. Če narašča draginja, plačajo ljudje vsako ceno mirno in tiho in so veseli, da sploh še kaj dobe. Če jim pred nosom zapirajo bolnišnice, se vležejo mirno v koprive za plot, tam naredo svoj testament in mirna Bona. Vse brez posledice odpora. To se pravi, zagodrnjajo že nekoliko, ampak to ne traja dolgo in potem je vse mirno in tiho kakor v grobu.

Odkod ta pojav? Kdor je kdaj napravil dolgo pot popolnoma nepripravljen in nevajen, gotovo ni občutil utrujenosti in razbolelosti svojih udov takoj po končanem potu, ampak navadno šele drugi in tretji dan. Tako je sedaj z našim javnim življenjem po vojni. Svetovna vojna je bila silno dolga štiriletna pot, in živčna utrujenost po vojni se ni pojavila takoj, ampak se pojavlja šele danes. Trudnemu človeku pa je zelo vseeno, kar se godi okrog njega. Truden človek pozna samo eno željo: Mir, mir in zopet mir. V takem razpoloženju trudnemu človeku naprtiš vse, kar mu hočeš. On bo rekel na vse »ja in amen«, samo da ima zopet mir.

To je en vzrok, vzrok splošne narave. Drugi vzrok naše otopelosti in brezbriznosti za javne zadeve je pa deloma strah pred oblastjo in strah za vsakdanje življenje.

Danes je nevarno, postavljati se vladi in vladnim mogotcem po robu. To so bridko poskusili n. pr. komunisti. Vlada razpolaga z vso državno močjo neomejeno. Ona ima nebrojno žandarmerijo in armado popolnoma v svojih rokah. V svojih rokah ima dalje tudi ves uradniški aparat, ki slepo sledi vladi, magari je še tako sestradan, samo da si reši vsaj še tisto skorjico kruha, ki mu jo vladni oblastniki milostno mečejo pod mizo. Vse to ljudje vidijo in vedo in se — boje...

Ta strah ljudstva pa vlada dobro pozna in ga seveda tudi primerno izkorišča. Če se me ljudje boje, zakaj ne bi delal z ljudmi, kakor se meni poljubi? Tako pravi vlada. In ker

vlada vidi in dobro pozna ljudsko bojazan pred vladno močjo, zato ne spoštuje nikakega zakona več in nobene postave, niti tistih ne, ki jih je sama proglasila, ampak vlada po svoji samovolji. Vladna samovolja je plod ljudskega strahu pred možnostjo uporabe surove sile od strani vlade.

Ljudstvo politično spi. Spečega človeka pa lahko precej krepko udariš in ne bo drugega naredil, kakor nekoliko zazehal, se mogoče obrnil na drugo stran in mirno spal dalje. Spečemu ljudstvu vlada lahko jemlje iz žepa davčni denar, kolikor ga hoče, lahko mu draži življenje do mile volje, lahko mu ščiplje in jemlje njegove pravice, kjer in kolikor hoče, kajti vlada ve, da je ljudski spanec trden. Kjer pa vlada vidi človeka z odprtimi očmi, temu posveti z bajonetom, da revež od strahu zopet zamrzi, samo da tega nevarnega orožja ne vidi več...

Pa bodo mnogi vprašali: Kaj pa naj torej naredimo? Ali se naj odkrito upremo, da nas bodó postreljali kakor divje zajce?

Ne, prijatelj, tega ne! Upor je nevarna stvar in tudi nepotrebna, dokler imamo dovolj zakonitih in dopustnih sredstev za svojo obrambo. Najmočnejše sredstvo za politično obrambo pa so volitve. Tudi to vlada dobro ve in edino orožje, ki se ga vlada boji, so volilne kroglice!

Strah centralistične vlade pred novimi volitvami je razviden iz večnega odlaganja volitev. Vidovdanska ustava natančno določa, kdaj se morajo vršiti volitve v »oblastno skupščino« (deželni zbor) in za državni parlament. Toda iz strahu pred ljudsko sodbo in obsodbo vlada volitve vedno odlaga od meseca do meseca, in sicer tista vlada, ki je v vidovdanski ustavi sama določila, kdaj naj se volitve vrše! To pa dela vlada zato, ker vidi, kako ljudstvo dremlje in spi, in se absolutno ne zgane, da bi zahtevalo svoja po ustavi mu zajamčeno pravico.

Zato vam pravimo: Ljudje, zdramite se iz svojega političnega spanja in bodite močje in ne zaspane! Kdor je mož in junak, se tudi z revolverjem oboroženega roparja ne ustraši, ampak ga zagradi in mu izbije orožje iz rok. Tako se moramo

ojunačiti po dolgem spanju tudi mi.

Ljudje, sklicujte shode v kolikor mogoče velikem številu in zahtevajte nove volitve! To je vaše najmočnejše orožje! Zapomnite si, da se vlada ničesar drugega ne boji kakor novih volitev!

Mi vemo prav dobro, da je sedaj na polju ogromno dela in da imajo kmetje malo časa. Toda ob nedeljah je le nekaj ur na razpolago. Porabite te ure in udeležujte se shodov, a naj ne mine niti en shod brez zahtev po novih volitvah! To bo najboljša priprava za jesensko in zimsko politično dobo.

Zadnji čas pa je, da si že enkrat pomencamo oči in se dvignemo iz povojne duševne utrujenosti in otrplosti na novo delo in na novo življenje. Kdor danes pravi, da mu politika ni nič mar, ne razume novega časa, kajti danes je usoda ljudstva dana

v ljudske roke in ljudstvo odločuje samo o svoji usodi. Ako pa ljudje v svoji nebriznosti svoje pravice nočejo izrabiti v svojo lastno korist, jo seveda izrabljajo drugi, ampak ne v ljudsko, temveč v svojo lastno korist. Ljudje se morajo pa zganiti in zbuditi sami, kajti če bodo čakali na našo večinoma v vladni »službi« (pravega izraza ne smemo zapisati) zdihujočo in gladujočo inteligenco, bodo dolgo čakali! Ranjki dr. Krek je rekel: Najboljši naš politik je naš kmet, ker je — neodvisen. In ravno v današnjih razmerah je izobraženim kmetom, katerih imamo hvala Bogu že precej, dana najlepša prilika, da v odlični meri sodelujejo pri politični probuji ljudstva. Torej kmetje na noge in zahtevajte povsod vedno nove volitve! Zahtevajte jih magari celo na shodih, ki jih bo priredil sam gospod minister Pucelj!

POLITIČNI PREGLED.

A. Domača politika.

Parlamentarne počitnice. Takoj, ko je bil dovoljen vladi proračun za l. 1922.-23., so se začeli poslanci razhajati. V Belgradu jih je ostalo le prav malo število, tako da ni bilo mogoče več skupaj spraviti sklepne seje. Vsled tega sta vlada in predsednik smatrala za najpametnejše, da proglasita parlamentarne počitnice, ki bodo trajale vsaj do druge polovice septembra. Deloval pa bo med tem časom zakonodajni odbor, ki bo reševal vprašanje uradniške pragmatike.

Princ Jurij. »Afera« prince Jurija bo v doglednem času ugodno rešena. Princu bodo dali lepo letno apanažo (vzdrževalnino), baje 240.000 francoskih frankov, dobil bo visoko vojaško šaržo, za stanovanje mu bodo odkazali neko vilo in potrebne mu konje in vozove in avtomobile. Veliko senzacija je vzbudila v Belgradu prinčeva izjava, da njegovega dosejanega neurejenega položaja ni kriva vlada. Vsak se je po tej izjavi vprašal: Kdo pa je torej kriv? Vsak je vedel najti tudi pravi odgovor! Vsa zadeva utegne tekom časa postati še jako zapletena.

Uradniška pragmatika. Kralj je podpisal ukaz, da se izroči načrt uradniške pragmatike zakonodajnemu odboru v pretres, tako da bo to-

zadevni zakon rešen v parlamentu po skrajšanem postopku.

Duhovniške plače. Med največje reveže moramo danes prištevati katoliške duhovnike, ki prejemajo od države naravnost sramotno nizke plače in doklade. Sedaj javljajo iz Belgrada, da bo o ureditvi duhovniških plač in draginjskih doklad sklepal poseben odbor v najkrajšem času. V tem oziru je interveniralo pri finančnem ministru in ministru za vere več poslancev SLS, katerim sta ministra baje obljubila 5 milijonov dinarjev na račun zvišanja duhovniških doklad.

Novo gospodarsko stranko snujejo po vesteh iz Maribora na Štajerskem. Prvi sestanki so se že vršili. O gibanju bomo poročali.

Priprave za volitve. Državni odbor je določil število poslancev za bodoči redni parlament. Vseh poslancev bo 313. Od teh odpade na Slovenijo 26 poslancev in sicer na »mariborsko oblast« 15 poslancev, na »ljubljsko oblast« 11 poslancev (10 na deželi in 1 za Ljubljano). Srbi bodo torej v veliki večini in bodo delali, kar bodo hoteli.

B. Vnanja politika.

Posvetovanja v Londonu. V Londonu sta se sešla na posvetovanje francoski ministrski predsednik Poincaré

LISTEK.

Tip slovenskega centralista.

Resnična zgodba od včeraj in danes.

Hans Brezzelnigg se je rodil v devetnajstem stoletju, ko je bilo četrta vina še za groš. Natančen datum ni znan, bil bi pa tudi brez pomena, ker Hans, ali kakor se imenuje po prevratu »Ivan oziroma Joca« pri rojstvu in krstu ni doživel ničesar posebnega. — Pač! Boter mu je bil značajni in narodni šolmašter Mathäus Schniderschitsch, ki je po krstu peljal botro in pober - babo po stari navadi v gostilno. Hansa so postavili — bila je namreč huda zima — na peč, sami pa so začeli jesti in piti botrino. Ker pa so ravno isti dan pri hiši pekli kruh, se je Hans opekel in ponesnažil ter začel strašno vpiti. Šolmašter Mathäus pa je prokoval, da bo Hans značajan in močan človek ter dober pevec.

Hansov oče je bil davkar Bartholomäus Brezzelnigg, mati Marie, rojena Kautschitsch. Skrbno sta redila in vzgojevala svojega otroka, ki

je kazal velikansko sprejemljivost za vse očetove in materine nauke.

S tremi leti je znal že zapeti... Stille Nacht... heilige Nacht..., kmalu pa se je naučil tudi... O mein lieber Augustin... in pa celo prvo kitico cesarske... Gott erhalte... Gott beschütze... Moliti se ni učil, ker so bili stariši napredni, slovenskega tudi ne, ker je bil oče državotvoren davkar, ki je pri vsaki neprikljivosti nosil uradniško uniformo z zlatim ovratnikom. Bil je ene misli in krvi z veterani, ki so praznovali najrajši cesarske praznike.

Hans je imel odprto glavo in bele lase. S šestimi leti so ga vpisali v otročji vrtec, da bi se naučil tudi drugega deželnega jezika. Kmalu je znal slovensko zmerjati in kleti. Ko je dovršil ljudsko šolo, ga je oče vpisal v nemški A-razred državne gimnazije, ker mu je tako svetoval njegov prijatelj naddavkar, češ, da je Hans ein besonderes Talent, hinter dem noch viel stecken tut...

Hans se je pridno učil, bil odličnjak in je obiskoval slovensčino kot prosti predmet, ker je bil njegov oče Bartholomäus mnenja, da je sloven-

ščina za službo tupatam vendarle kolikortoliko potrebna.

Brezzellnigg Hans je dovršil maturo z odliko in se vpisal na dunajsko vseučilišče kot jurist. Ker je bil oče sila državotvoren, se Hansu ni godilo slabo. Dobil je štipendijo iz nekega fonda »für deutschgesinnte Krainer« in je iz hvaležnosti pristopil v burševsko društvo Carniola, v Südmärko in v Schulverein. Spisal je celo več ognjevih člankov »vom deutschen Drang gegen Süden« s psevdonimom Johann von Krain.

Ko je Hans končal svoje študije, je dobil takoj državno službo na cesarskem Dunaju. Napredoval je hitro, kajti bil je vzoren birokrat in zvest državljani, ki je s klobukom v roki govoril ne le o cesarju in cesarici, ampak celo o slonih in žirafah v Schönbrunnu: Ja, ja, Seine Majestät der Kaiser... Ihre Majestät die Kaiserin... ja, ja selbstverständlich die Elefanten... die armen hohen Tiere in Schönbrunn!...

Da bi še hitreje plezal, je spisal lepo vezano knjigo: Der wirtschaftliche Aufschwung Oesterreichs unter der Regierung Seiner Majestät des

Kaisers Franz Josef I. Cesar ga je sprejel in pripomnil: Es war sehr schön, es hat mich sehr gefreut... Tisti večer se je g. dr. Hans Brezzelnigg v kleti Melkerstift državotvorno napil in je zvižgal po Ringu Radetzky-marš. Ko pa je Franc Jožef umrl, je bilo treba napraviti nekaj tudi za Karla, i seveda, drugače bi lahko nastala kaka zamera. Pa je vzel pero in nastala je zopet čedno vezana knjiga z zlatim napisom in mnogimi podobami v tekstu: Kaiser Karl, ein ritterlicher Recke...

Tu pa je kar čez noč prišel prevrat, strah in groza, babilonska zmešnjava. Sredi lestve se je zlomila šprinklja in dr. Hans Brezzelnigg je telebnil na tla.

Kaj? Kako? Kam pa sedaj? Knjigo v onem času skoraj ni več kazalo prevajati v slovensčino, prvič, ker se je govorilo, da je Avstrija postala republika, drugič zato, ker je Brezzelnigg čital v časopisih, da je minister Gregor ustanovil državo SHS, in tretjič, ker je bil Karel že onstran švicarske meje.

Kaj? Torej kaj? Dr. Hans Brezzelnigg se je dal najprej prekrstiti.

(reci: Poenkaré) in angleški ministrski predsednik Lloyd George. Predmet povesovanja je plačevanje nemške vojne odškodnine. Nemci trde, da ne morejo plačati, kar jim nalagajo mirovne pogodbe. Francozje pa zahtevajo, da morajo Nemci plačati na vsak način. Angleži se prevelikemu odiranju Nemčije protivijo, ker pomeni revna Nemčija tudi za angleško trgovino občutno gospodarsko škodo. Nesoglasja med Francozi in Angleži so v tem oziru jako velika.

V Italiji je meščanska vojna med fašisti in med delavstvom takorekoč

končana. Zmagali so fašisti oziroma kapitalisti, ki varujejo svoje interese pod „narodnostno“ krinko fašizma.

Bolgariji je poslala naša vlada energično noto — dunajski listi govore celo o ultimatu —, v kateri zahteva, da morajo Bolgari odpustiti iz službe vse oficirje, ki so se udeleževali komitaških upadov na naše ozemlje. — Iz Bolgarije pa javljajo, da se je tam vršilo te dni veliko zborovanje Macedoncev, ki so zahtevali: Macedonijo Macedoncem! Ta zahteva tudi nikdar ne bo utihnila.

Praktične posledice izdanih načel!

Znano je, da so se tisti naši ljudje, ki se zanimajo za javno in politično življenje, največkrat čudili nejasni in nerazumljivi politiki in taktiki takozvanega »Socialističnega kluba« v belgrajskem parlamentu. Ta klub je pokazal v dnevnih političnih bojih najmanj načelnosti, tako v ustavnih bojih kakor tudi pozneje. Posledice te breznačelne politike v praksi pa mora plačati predvsem delovno slovensko ljudstvo, ki je te poslance poslalo v Belgrad. Trdi se — in »Socialistični klub« tega doslej ni demantiral! —, da je bil ta klub zadnja vladna rezerva pri odglasovanju nesrečne Vidovdanske ustave. Če je tudi to resnično, potem je bila politična taktika tega kluba naravnost — izdajalska!

Predsednik tega kluba je g. Ebin Kristan, ki je vojno preživel v Ameriki. Tam je poklical v življenje močno organizacijo: »Slov. republikansko združenje«. Tej organizaciji je g. Ebin Kristan dal svoj program, ki je jasno izražal potrebo ustanovitve južno-slovenske federativne republike na Balkanu. Baš zaradi tega popularnega programa je bil g. E. K. nosilec soc. demokratične liste v vseh volilnih okrožjih Slovenije. V volivnem boju je stranka naglašala avtonomijo Slovenije, federativno republikansko obliko vladavine, enakopravnost vseh narodov in verstev, izpopolnitev in modernizacijo socialno-politične zakonodaje, popolno samoupravo ljudstva itd. Vse: stranka je dobila v Sloveniji sedem mandatov! No, »Socialistični klub« v Belgradu je takoj prisegel na monarhično obliko vladavine, še predno je konstituenta sklenila, da je to potrebno, v izogib izgube mandatov. Tekom ustavnega boja, je ta klub priredil v parlamentu več lepih deklaracij in recitacij, drugače pa je bil — v popolni nejasnosti, kaj da hoče —, nedosleden in neaktiven v »lojalni« opoziciji napram večini Pašičeve oligarhije. Kako misli danes ta »socialistični« klub v belgrajskem parlamentu, lepo in jasno kaže članek, ki ga je priobčil njegov predsednik v soc. dem. reviji »Naši zapiski« (1. julija 1922) pod naslovom »Avtonomija in samouprava«. Ta pravi:

»V času, ko nas vse uči, da so celo obstoječe države praktično pre-

majhne za uspešno, kaj še neodvisno gospodarstvo, in vse sili v stvarjenje večjih skupin in naposled v mednarodno zvezo, je blazno drobiti še tisto, kar je že zedinjeno. Zlasti delavstvo ne more trpeti take demagogije, s katero prihajajo njegovi najvitalnejši interesi na kocko. Moderni delavec se ne more omejiti na majhno domovnico. On mora tja, kjer so pogoji za njegovo delo. Če se razvija industrija, za katero je najbolj osposobljen, na jugu, mora na jug; če se odpirajo novi rudniki na vzhodu in je na zapadu preveč rok, mora na vzhod. Zanj je važno, da je povsod lahko doma. Zanj je pa tudi važno, da ne napreduje socialno zakonodajstvo le na malem koščku te ali one »avtonomne deželice«, ampak da najde povsod čim najboljše pogoje. Pa tudi če se mu ne bi bilo treba ne enkrat preseliti zaradi iskanja dela, zahtevajo vsi njegovi interesi enako gospodarsko in socialno zakonodajstvo po vsej državi. Če bi se zgodilo, da bi veljali po raznih krajih različni predpisi za delodajalce, bi bila posledica, da bi kapitalisti razvijali podjetja tam, kjer bi zakoni najmanje ovirali njih izkoriščanje, in prav tisti delavci, ki so si največ priborili, bi bili v največji nevarnosti, da največ izgube. Nastala bi gneзда delavcev, mnogo slabše plačanih od vseh drugih, in iz tega bi se razvile kolonije stavkoka-zov na škodo vsega ostalega delavstva.

Vse druga reč je tista avtonomija, ki se posameznim delom lahko prepusti v zadevah, ki se tičejo le teh delov. Za to avtonomijo, ki je različna od državno-pravne, imamo besedo »samouprava«, in za to so se socialisti borili. Delali so na to, da bi ljudstvo dobilo kolikor mogoče več direktnega vpliva na vse zadeve, ki se ga tičejo, in nekoliko uspeha se je doseglo tudi v tem oziru.«

Oprostite nam, če odkrito izjavimo, da na takšne fraze na uvodnem mestu resne revije že dolgo dolgo nismo naleteli! Pisec se kaže, kakor da nima pojma o narodnem gospodarstvu. Kakor bi se mogla ta ali ona moderna industrija ali obrt ustvarjati kjerkoli. Kakor da ni potrebno za ustvarjanje industrij raznolikih materijelnih in duševnih predpogojev, ki jih ena »deželica« ima, druga »de-

žela« pa ne! Čudimo se, da n. pr. Črnogora nima takšne industrije kakor n. pr. sosedna Bosna ali naša Slovenija in čudno je, da n. pr. Slovenija nima takšnega poljedelstva, kakor n. pr. Bačka. Zato se pomenimo s piscem raje o čisto političnih rečeh! On je, kakor se vidi, centralist Pribičevićeve ideologije! On je za samoupravo, ki pravi o nji, »da se je tudi v tem oziru nekaj doseglo.« To »samoupravo« danes imamo. Kako izgleda tudi vemo. V njej samolastno odločuje belgrajski žandarm alias »veliki župan«, ljudstvo pa nima prav nobene besede! Posledica te »samouprave« (velikega župana namreč, ne ljudstva!) je hegemonija srbstva, zanikanje hrvatsstva in slovenstva, kaos v upravi, padanje vrednosti novca, najemanje dragih posojil, naraščajoča draginja, propad industrije kar je je še kje (če nastaja morda nanovo kje v Macedoniji, nam še ni znano, po citirani teoriji pa je to mogoče!) itd., itd. Delitev Slovenije na »oblasti« in politična ter gospodarska brezglava diktatura belgrajske oligarhije (»porodice«) — vse to je boljše, kot pa, če bi bile »avtonomne deželice«, v katerih bi delavski stan trpel, kakor pravi g. predsednik »Socialističnega kluba«. — V tej ideologiji se je torej sukalo tisto »pozitivno« sodelovanje socialistov v belgrajskem parlamentu pri ustvarjanju ustave in raznih zakonov! Kakšne so praktične posledice za delavstvo, bi lahko pokazali na mnogih drastičnih zgledih. Omejiti se moramo zaradi prostora le na enega samega. Ob »pozitivnem« sodelovanju »Socialističnega kluba« se je ustvaril n. pr. tudi enotni zavarovalni in bolniški zakon za delavce. Ker takšnih institucij v krajih onstran Donave in Save še ne poznajo, se je določilo, da bodi centrala tega zavoda le začasno v Zagrebu, ki pa naj se pozneje prenese v Belgrad!

Ta »osrednji urad« je bil toraj letos postavljen v Zagrebu. Člani načelstva niso bili voljeni, ampak od belgrajske vlade imenovani. Ker je to delavski zavod, v katerega se ste-kajo ogromni milijoni delavskih novcev, je bil imenovan za centralnega predsednika član načelstva socialistične stranke v Belgradu, g. V. Bukšeg, bivši minister. Tudi on je seveda centralist, zato hoče centralizirati predvsem novce!

Po državnem preobratu se je tudi v Sloveniji spolnilo bolniško zavarovanje delavcev in se je ustanovila delavska zavarovalnica za nezgode. V obeh teh zavodih se je nabralo precej milijonov kron. Osrednja urada teh zavodov sta bila v Ljubljani ter bila več ali manj avtonomna, kolikor je to bilo pač mogoče v sedanjem batinaškem času. Ko je bil novi, sedanji centralistični zakon na vidiku, so se ljudje, ki so ta delavski denar uporabljali, zbalii zanj, češ, naše slovenske »pare«, od naših slovenskih ljudi nabrane in s težavo vpla-

čane, nam bodo vzeli in slovenski delavec bo imel čast drugim plačevati »cehe«. In so sklenili, da ta denar doma plodonosno nalože tako, da se se-zida v Ljubljani, na Miklošičevi cesti, velika stavba, kjer bodo nastanjene uradi, ambulatoriji, zdravniki itd.

Komaj pa se je začelo s kopanjem temelja, že so se pojavili v Ljubljani odposlanci Centrale iz Zagreba, zahtevajoči, da se započeto delo ustavi in denar preda njim, da ga odnese v Zagreb. Sam predsednik te »centrale« (raznih »central« imamo danes v Jugoslaviji več, kakor jih je bilo med vojno na Dunaju žalostnega spomina!) bivši minister g. V. Bukšeg in član načelstva socialistične stranke je prišel v Ljubljano, da Slovenija »vadi pare«. V Ljubljani je zavrelo in to med delavci, obrtniki in industrijci, ki so skupno nosili novčice na kupček, da bode kdaj »od kamna do kamna« palača. In iz krogov pristašev iste socialistične stranke je bil izdan letak sledeče vsebine: »Delavstvu Slovenije! Danes sta prišla iz Zagreba dva delegata ustavit zgradbo za delavsko zavarovanje, ki je namenjena nam in našim družinam. To-zadevni denar, ki je naš, hočejo odnesti v Zagreb. Naša čast in naša življenska potreba nam vevata, da nastopimo proti temu atentatu takoj in z vso odločnostjo. Danes ob petih popoldne se zberemo vsi pred pisarno zgradbe, da protestiramo proti temu centralističnemu škandalu!«

Shod se je vršil, bil je dobro obiskan in so poleg zastopnikov drugih strank, govorili na njem tudi socialistični zastopniki »proti temu centralističnemu škandalu.« Pripominimo, da so govorice, kakor da hoče denar centralizirati Zagreb odnosno Hrvati, netočne, ker obstoji velika večina članov te »centrale« iz samih eksponentov sedanje belgrajske vlade. Od pravih Hrvatov ni med njimi ne enega!

Tako vidimo, da se v praksi slovensko delavstvo upira brezglavnemu centralizmu, njegovi parlamentarni zastopniki v Belgradu pa ga žele in podpirajo! To se je videlo prav jasno tudi pri odglasovanju ameriškega dolarskega posojila, ko socialisti niso zapustili zbornice, kakor ostale opozicijske stranke.

Če bi socialistični poslanci v Belgradu ostali zvesti svojemu družabnemu in socialnemu, kakor tudi svojemu volilnemu programu, bi morali zastopati ne samo avtonomno Slovenijo, temveč naravnost njeno državnost v federativno urejeni jugoslovanski državi. To so njihovi volilci tudi pričakovali.

Slovenska socialistična delegacija je, kar upamo da smo v teh vrsticah dokazali, svoj program — izdala; vrgla ga je med staro šaro.

Kako bo odgovorilo slovensko delavstvo na takšne »zastopanje njegovih interesov!« Upajmo, da krepko!

Sel je v tiskarno in si naročil nove vizitke z napisom dr. Ivan Brecljnik, vladni svetnik. Pisal je nekam na Slovensko svojemu prijatelju, s kako težkim srcem je pričakoval ujedinenja, razlagal je, da so se uresničile njegove dolgoletne sanje in kako ga neizmerno veseli, da je stari, častitljivi kralj Peter izvojeval Jugoslovanom svobodo, divil se je pogumnemu kraljeviču Aleksandru, staremu in še vedno čilemu Pašiču itd... itd...

Na koncu je le skromno omenil, da bi si želel nazaj v svojo ljubljeno slovensko domovino, kjer sta ga oče in mati učila ljubiti materin jezik... sploh, da on ni bil nikoli nemčur, kar se mu je »naprej« metalo... sploh... da ni nikomur, nikomur lezel itd.

Prijatelj mu je verjel in napravil zanj vse korake. Dr. Ivan Brecljnik se je že čez mesec dni preselil z družino vred v preljubo Kranjsko domovino ter zasedel odlično mesto na lestvi, ki pelje navzgor.

V znak svoje dobre volje si je kupil Breznikovo slovensko slovnico, Levčev pravopis ter Janežič-

Bartlov Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Ti atributi so mu popolnoma zadostovali za značajno dokumentiranje čistega slovenstva.

Od tedaj dalje mož uraduje in deluje v državi SHS ter se drži, kakor pravi, nad strankami. S svojim značajnim mišljenjem hoče ustreči vsaki politični stranki, ki je slučajno na krmilu. Politične članke pošilja v Narod in Jutro brez podpisa, v Jugoslavijo piše s psevdonimom xy, v Slovenca pa pošilja pod šifro »z« feljtone, ker jih Slovenec boljše plača. V privatnem občevanju je prijazen in si ne more kaj, da ne bi zabavljaj, pa ne surovo, ampak čisto tiho in nežno. Za vlade SLS je udrihal čez doktorja Mehmeda Žerjava in mladoliberalce, za vlade Mehmedove pa je mlatil po Brejču in SLS. Za časa, ko je bil predsednik uradnik, pa je značajno izjavljaj, da so tepci klerikalci in liberalci, on se pa kot kristalno čista duša ne more vezati ne navzgor ne navzdol.

A kmalu je njegova kristalno čista duša začutila novih potreb. Z uma svetlim mečem je sedel k papirju in pisal: Gospodarski razvoj Sr-

bije za vlade Nj. V. kralja Petra I. Ta knjiga, lepo vezana in jasno tiskana, iz najčistejše duše spočeta, je rodila red sv. Save treće klase. To odlikovanje pa je izzvalo v njegovem sicer mirnem življenju katastrofo in ko je po volitvah v ustavotvorno skupščino zadonel po državi centralistični rog, je gosp. dr. Ivan Brecljnik izgubil skoraj popolnoma svoje duševno ravnotežje.

Beseda centralizem mu je bila tako všeč, da je vpeljal v svoje stanovanje centralno kurjavo in začel obiskovati kavarno Central. Vzel je v roke konverzacijski leksikon in se naučil na pamet vseh besed, ki se začnajo s »central«. Pogledal je tudi v fiziko in prečital paragraf o centripetalni sili. Obenem pa je zasovražil avtonomijo, avtonomiste, samoupravo in samoupravce. Vsak izraz, ki začne z avto-, mu povzročil trganje v ušesih. Pravijo, da se od tega časa dalje ne vozi niti z avtomobilom razen na državne stroške. Gostilno v Kolodvorski ulici, kjer imajo avtomate, ne obiskuje več. Avtogoražam se izogiblje. Mimo tiskarne, kjer se tiska Avtonomist, ne hodi, Prepelu-

ha in Petriča ne pozdravlja. Tudi slovenščina mu diši po avtonomiji in separatizmu. Zato govori z ženo, ki je baje iz Gradca, nemško, s kuharico pa se zmenita na prste. Zato je vrgel med staro šaro Breznikovo slovnico ter Levčev pravopis in si nabavil Polyglott - Kuntze: Serbo-kroatisch in 24 Stunden. Na stenah njegovega stanovanja visita Vrazova in dr. Ilesičeva slika, v kuhinji pa ima Pueljevo podobo. Na vratih v njegovo centralno urejeno stanovanje pa visi pozlačena plošča z imenom in naslovom v latinici in cirilici: Dr. Joca Brecljnik, centralni svetnik.

Na žalost je storija, ki jo je doživel Hans - Ivan - Jovan - Joca Brezzelnigg - Brecljnik, resnična v mnogih eksemplarjih od začetka do konca.

**Sirite in čitajte
„Avtonomista!“**

Dnevne vesti.

P. t. gospode naročnike in dopisnike prosimo ponovno, da za širjenje našega lista kar najbolj delujejo. Mi smo že opetovano naglasili, da bo list toliko boljši, kolikor več naročnikov bo imel. Ni dovolj, da se list samo čita, ampak treba ga je tudi gmotno podpreti z naročnino. Mi ne iščemo dobičkov, kajti dokazali smo že, da vsakokrat, kadar nam dovoljujejo to denarna sredstva, priložimo listu prilogo. Zadnji čas smo čuli od več strani želje, da bi prinašali tudi poučne članke, zlasti za kmete. Mi bi tej želji prav radi ustregli, najrajše bi napravili vsaj enkrat na mesec posebno tozadevno prilogo, toda z danes nam na razpolago stoječimi sredstvi se ne moremo misliti na to. Če bi se pa število naročnikov zvišalo, bi lahko marsikateri od naših bralcev nam izraženi želji lahko ugodili takoj. Zato prosimo vse prijatelje in somišljenike, naj tu in tam kakšnega svojega znanca ali prijatelja, ki list rad čita, a še ni nanj naročen, nekoliko podrežajo, seveda na lepo in prijazno besedo, naj se na list naroči. — Mnogo nam bo tudi pomagano z inserati. Danes ve vsak bralec našega lista, kako silno se čita naš list po vsi Sloveniji. List gre v resnici iz rok v roke in to cel teden. Zato je oglaševanje v njem mnogo izdatnejše kot oglaševanje v dnevnikih, kjer bero ljudje inserat le enkrat. — Jako ustrezno nam je tudi z dopisi (dopisov osebnega značaja seveda ne moremo vedno objavljati). Zlasti dopisi stvarnega značaja so nam vedno jako dobro došli. Kolikor več bo naročnikov, oglasnikov in dopisnikov, toliko raznovrstnejši bo postal list, ker bomo vse dohodke porabili ne zase, ampak zopet le za razširjenje lista. Kako bi bilo lepo, če bi nam vsak dosedanji naročnik pridobil le enega novega! Torej živahno na delo in šlo bo! Mora iti!

Polkovnik Vašič v Ljubljani. Nedavno se je pojavil v Ljubljani znani polkovnik Vašič. Oni, ki so trdili, da je prišel v Ljubljano gledat, če je kod še kaj demobilizacijskega blaga, so v veliki zmoti. Mož je namreč prišel v Ljubljano z neko od ministrstva za rudnike podpisano nakaznico na izročitev 50 vagonov trboveljskega premoga in se je s to nakaznico res oglašil v nekem uradu, ki ima opravka s premogom. Premoga seveda ni dobil nakazanega, kar je dotičnemu uradniku v veliko čast. Radovedni pa smo, kako pride slavno belgrajsko ministrstvo za rudnike do tega, da izdaja nakaznice na premog ljudem Vašičevega kalibra in to kar za 50 vagonov! Stvar bi bila potrebna temeljitega pojasnila, ampak tega pojasnila ne bo nikdar nihče dočakal.

»Slovenski Narod« — glasilo gospoda ministra Pucelja. »Slov. Narod« od 8. t. m. je objavil med dnevnimi vestmi novico, da ostane g. minister Pucelj v Sloveniji več tednov in da bo prirejal po Sloveniji shode. Dan in kraj shodov pa bo objavljen vsakokrat v »Slov. Narodu«. — Tako je prav in v redu. Kot minister g. Pucelj vendar ne bo objavljaj naznanil v svojih shodih v kakem »Kmetijskem Listu«, ampak za ministre je pristojen in dostojen samo »Narod«.

Konec suše. V nedeljo se je skoro po vsi od suše trpečih Sloveniji razlil blagodejen dež, ki so ga kmetje že silno željno pričakovali. Ponekod ga je padlo več, drugod zopet manj, ampak povsod vsaj nekaj. Ni dvoma, da je deževni blagoslov prinesel s seboj v Slovenijo gospod minister Pucelj, ki je minister za vodo. Samoposebi umevno je, da bo na jesen, ko bodo vinogradniki potrebovali lepo, suho, solnčno in toplo vreme, gospod minister iz ljubezni in naklonjenosti do vinogradnikov prinesel svoj vodni blagoslov drugam. V Kočevju pa so rekli: »Dass Gott uns den Pucelj sende — Damit er uns Wasser spende!«

Velik shod. Na Bledu bo priredil g. minister Pucelj velik shod — dan in uro bo naznanil »Slov. Narod«. Na tem shodu bo gospod minister svo-

jim poslušalcem imel priliko še enkrat povedati, kako je on imel prav, ko je na svojem zadnjem shodu na Bledu prerokoval, kako bo zivljenje na jesen poceni in kako visoko se bo do jeseni dvignila vrednost našega denarja. Sedaj je jesen takorekoč tu, »cenen« življenje pa tudi: sladkor po 84 kron, špoh po 140 kron itd. Gospod minister Pucelj ima torej izvanreden proroški dar.

En narod — en jezik — ena država. V »Prager Tagblatt-u« stoji vest, da so nedavno prevedli iz češkega jezika na slovaški jezik dela nekega znanega češkega pisatelja ali učenjaka. Pri tej priliki se »Prager Tagblatt« prav temeljito posmehuje »enotnosti« »čehoslovaškega« jezika, ki ga sploh ni. — Kaj pa naj rečemo o »enotnosti« jugoslovanškega jezika mi, če vemo, da v belgrajskem tiskovnem uradu prevajajo hrvaške liste v »čisto srbski« jezik? Vsaj do nedavnega časa se je to godilo in se brzkone godi še danes!

Bolniško zavarovanje. Zakon o dolžnosti zavarovanja delavcev vseh vrst za slučaj bolezni je stopil v veljavo v celi državi, a izvršuje se seveda le v Sloveniji, kjer delavci in delodajalci redno plačujejo svoje prispevke. V Belgradu se je priglasilo za zavarovanje komaj 30 procentov obvezancev! Zato je razumljivo, zakaj je bilo skrajno potrebno bolniške blagajne centralizirati. Srbi so namreč vajeni od države le prejemanj; da bi pa sami kaj prispevali, to jim pa še v glavo ne pade. Zakaj so pa »zmagovalci«? Naj plačujejo »premagani« prečani! Tako bomo po zaslugi ministra dr. Žerjave plačevali Slovenci za Srbe, naši bolniki se bodo pa morali zadovoljiti s precejeno vodo namesto zdravil. Dobro dela g. minister dr. Žerjav, jako dobro — za volitve... Ljubljanskih in sploh slovenskih delavcev in obrtnikov ne bo treba peljati drugam kot na Miklošičevo cesto nasproti sodišča, jim pokazati »razvaline« name-ravane delavske palače in jim dati potrebna pojasnila in vsi obrtniki, ki so izgubili svoj zaslužek in vsi delavci, ki so prišli ob volilno pravico v bolniško blagajno in ob svoje solde, bodo z viharnimi živjivji-klici volili dr. Žerjavo in njegove demokrate.

Prenehal je izhajati dnevnik »Novi čas«. Konzorcij, ki je doslej list izdajal, upa, da bo mogel zopet začeti z izdajanjem lista v kratkem času.

Povratak dr. Sušteršiča v Ljubljano. Demokratski listi javljajo, da se vrne dr. Sušteršič v Ljubljano v drugi polovici avgusta.

Avtonomisti v »beznicah«. Pretekli teden se je obregnil »Slov. Narod« ob avtonomiste z očitkom, da zahajajo v »beznice«. To očitanje je resnično v toliko, da hodijo nekateri avtonomisti res v »beznice«, ampak samo takrat, če hočejo brati »Slov. Narod«.

Odpoved službe od strani zdravnikov. Približno pred poldrugim mesecem so zdravniki-sekondarji v bolnišnicah v Sloveniji odpovedali svoje službe, ker so tako slabo plačani, da ne morejo več živeti. Namreč pošteno živeti ne morejo več. Prav dobro bi pa lahko živeli, če bi bolnikom kradli hrano izpred ust ali pa zdravili samo tiste, ki bi še nekaj posebej plačali. Pravijo, da si »zdravniki« na ta način pomagajo tam nekje na Balkanu. Pri nas zdravniki takega načina zaslužka hvala Bogu še ne poznajo in zato bodo rajše šli in nesli bodo s seboj iz bolnišnice vsaj svoje dobro ime in svoje poštenje, ker drugega itak nimajo nič. Čudno pa postopa v danem slučaju centrala, t. j. ministrstvo za narodno zdravje. Tam niso rekli na zdravniško odpoved še do danes ne bev, ne mev! Češ, pa pojdite, če hočete! Bomo vsaj prej lahko spremenili obširna in lepa bolniška poslopja v Sloveniji v kasarne! Razumljivo pa nam bo postopanje vlade s slovenskimi zdravniki takoj, če se spomnimo, da je »za ta velega« v imenovanem uradu neki dr. Štampar, ki je rekel, da bolnišni-

ce v Sloveniji niso bolnišnice, ampak sanatoriji! Ta možakar menda misli, da je ljubljanski špital že zato sanatorij, ker poznajo v tem zavodu vodo in žajfo in stare žaklje — več ni treba za snaženje. Bog odpusti greh tisti medicinski fakulteti, ki je tega gospoda obdarila z »dr.« Na vsak način mora biti on med zdravniki neka posebna specialiteta. Verjetno je torej, da bo tak človekoljuben zdravnik res pustil naše bolnišnice brez zdravnikov.

Iz Celja. Stapljanje slovenskega in srbskega »narečja« v »Jutrovo« pleme se lahko prav dobro opazuje, če prideta dva od teh plemen v razgovor. One dni vršila se je velika sokojska veselica na prostem. Hkrati se vsuje huda ploha in veselice pripravne, mize, stole itd. so začeli spravljati iz prostega v bližnji Narodni dom. Delo so vršili srbski vojaki, ukazoval pa je načelnik »Sokola«, doktor. Ko so že vse mize zdevali na vozove, pravi gospod doktor srbskim vojakom: »Još ove stole dajte gori.« Vojaki gledajo, kje bi še bila kakšna miza (po srbsko »stol«). »Još ove stole, stole, molim lepo,« prosi Slovenec. Vojaki tekajo sem in tja ter iščejo miz. Ker se le ne sporazumijo, kriči Slovenec v jugoslovensčini: »Ove štule... dajte gori.«

V Celju je tudi carinarna. Drugih uradov razen carinarn in davkarij sploh ni potreba. Okrajno glavarstvo je n. pr. v nevarnosti, da se vsled »prestovoljnega« razida uradništva zapre. Najvažnejša sta pač davčni in carinski urad. Oba izvrstno funkcionirata v blagajniških zadevah. Samo upravnništvo carinarne, če hočeš kaj tam doseči, te »prima« samo od 10—12 dopoldne vsaki dan. Gospod upravnik, neki Srbijanec, ima namreč samo po dve uri »vremena« na dan, in baje tudi samo za 2 uri plače dobiva.

V Sloveniji veljavne postave so proti onim v Srbiji kakor dan in noč. Ker pa tam doli v temi ničesar ne vidijo, bi radi tudi oni noč gori razteg-nili. Tako pri nas sodišča po tu veljavnih zakonih hitro delajo in se mora vsaka stvar naglo in precizno izvršiti. Če kdo išče pravice, mora priti v najkrajšem času na jasno. Tam doli je to drugače. Pravda, ki se pri nas v vseh inštancah konča v

10 mesecih, traja doli 5—10 let. To je dalo v justičnem ministrstvu v Belgradu povod za razmišljanje pri redukciji sodnih uradnikov. In prišel je predlog: V Sloveniji se naj sodno uradništvo reducira na polovico, ker iz tega, da vsako stvar tako hitro končajo, se vidi, da jih je preveč in nimajo dela...

Uradni telefon. Dne 5. t. m. pokličem telefonično kr. telefonično centralo, naj me zveže s kr. okrajnim glavarstvom. »Halo, halo...« Čakam en četrt ure. »Halo, z okrajnim glavarstvom tu št... prosim, me zvezite.« Čakam, čakam. Iz telefonične centrale dobim odgovor: »Ne morem, smo telefon okraj. glavarstva pravkar zaprli, ker že ni plačalo telefoničnih pristojbin za pretekli mesec...«

Dve tiskovni napaki. V članku »par besed o jugoslovanstvu«, ki ga je spisal univ. prof. dr. Artur Gava-zzi, se mora glasiti pravilno... Mor-laki (Vlahi), »Slavonci« (ne pa »Slo-venec« kakor je bilo napačno tiska-no); ravnotako je treba popraviti v četrtem odstavku v odseku »Drugič ključem...« »ne vemo, da bi se bile dve...« na mesto napačno tiskanega »vemo, da bi se bile dve...« Pri tej priliki omenjamo, da je članek do-življal repliko v podlistku »Jugosla-vije«, da pa nam je žalibog nemogo-če odgovarjati nanjo, ker se je avtor replike skrtil za šifro. Če želi g. avtor dotične kritike odgovor, naj se pod-piše.

Listnica uredništva. Na nepodpisane dopise se ne moremo ozirati. Vsakdo se mora podpisati, da vemo s kom imamo opravka. — Našim dopisnikom sporočamo, naj bodo kratki in stvarni. List je majhen, zato ne moremo vsega tiskati, kar se nam pošlje. Bodite torej kratki, a pišite večkrat. — G. Jože F., Jarše: Izvleč-ka razglasa bolniške blagajne ne moremo prinesti. Drugim, tudi manjšim listom, je bil »Razglas« poslan kot inserat. Zakaj ga mi nismo dobili ne vemo. Morda zaradi — objektivnosti! — G. France B., Sevnica: Zadnja številka »Avtonomista« nam je pošla. Natisnili smo jo nekaj sto izvodov več kot običajno. Zato Vam zahtevanih 30 izvodov ne moremo poslati.

Gospodarstvo.

1 kg pšenice 18 kron!

V trenutku, ko izide list, bo mogoče veljal kilogram pšenice že 19, morebiti že tudi 20 kron. Danes, ko to pišemo, velja še 18 kron.

Daleč smo prišli! Lansko leto ob takem času je veljal kilogram pšeni-ce 9—10 kron, danes pa skoro (ali že) 20 kron.

Kje je treba iskati vzroke tega nenadnega in nepričakovanega povišanja cene za naše glavno živilo, to je: za naš vsakdanji kruh?

Prvi vzrok je razmeroma slaba letina. Žito v Vojvodini, v Sremu in v Mačvi, torej ravno v krajih, kjer se odločuje cena pšenice, je sicer lepo kazalo, toda pri mlačvi se je pokazalo, da klasje le ni bilo tako polno kakor se je pričakovalo. Uradne vesti o žetvi so sicer vedele povedati, da bomo imeli letos za izvoz okoli 150 tisoč vagonov pšenice, toda ta uradna poročila so bila pretirana. Danes veliki mlini ne govore več o izvozu, ampak so poslali že svoje agente v Rumunijo, da bodo od tam vozili žito k nam!

Drugi vzrok je špekulacija. Danes se žito v Banatu silno težko dobi, ker so mali špekulanti in razni »trgovčiči« skoro vse žito pokupili in ga ne spuščajo v prodaj, ampak lepo mirno čakajo, da bo cena še skočila. Ti ljudje niso pokupili bogzna kakšnih zalog; po navadi so kupovali ti tiči po 50—100 centov. Med temi špekulanti je tudi mnogo domačih obrtnikov itd., ki bi radi pri žitu nekaj »postrani« zaslužili. Sicer pa tudi bogati kmetje v Vojvodini, ki ne potrebujejo ravno denarja, čakajo, da se bo cena še dvignila. Kjer pa

blaga ni na prodaj in na ponudbo, mora cena rasti.

Tretji vzrok je nizka vrednost našega denarja. Lansko leto ob tem času je veljala naša krona v Svici še okoli 3 franke za 100 kron, in zato je veljala pšenica pri nas 10 kron za kilogram. Letos je pa naša krona ravno polovico manj vredna, in zato je naravno pšenica dvakrat dražja.

Narastanje žitne cene bo imelo težke posledice za vse gospodarstvo. Drag kruh ima za posledico višje mezde delavcev in obrtnikov in zato tudi kmetje ne bodo imeli druge koristi od višjih žitnih cen, kakor da bodo »držali vago« povišanimi obrtnim izdelkom. Usodna pa bo podražitev kruha za one, ki prejemale stalne mesečne plače, ker bodo morali plačevati drag kruh, a dohodke bodo imeli stare. Uradnik bo še večji revež kot je že danes.

Težki posledice podražitve kruha se danes vsi dalekovidni politični in gospodarski krogi dobro zavedajo. Zato iščejo rešitve iz te zagate na dva načina. Eni zahtevajo, naj se prepove ali omeji izvoz, dokler ne bo domače prebivalstvo dovolj preskrbljeno, drugi pa zahtevajo, naj se meje odpro, da bo mogoča tuja konkurenca, da ne bomo kruha vsaj dražje plačevali kot ga plačujejo drugod po svetu.

Kaj pomeni omejitev izvoza, smo že videli: Blago navadno izgine in kdor ga hoče imeti, ga mora še dražje plačevati kakor ga danes. Dalje tudi ne vemo, če je to pravično, da se kmetom plačuje njihovo blago po sili z ničvrednim papirjem namesto v zlatu (oziroma v papirju, a to-

liko, kolikor odgovarja zlatu). Tako se je delalo med vojno, danes pa vojne ni več in vojnega gospodarstva in z njim zvezane komandirane veljave papirnate krone mora biti vendar enkrat konec! Zato se nam zdi boljše druga pot: Dovolitev uvoza.

Če se dovoli uvoz žita n. pr. iz Amerike, bomo plačevali žito po svetovni ceni in v zlati valuti. Tej ceni se bodo morali prilagoditi tudi Vojvodinci, če bodo hoteli z ameriškim žitom konkurirati. Zato bomo imeli v slučaju prostega uvoza vsaj eno tolažbo, da žito pri nas ne bo dražje

kakor na svetovnem trgu in če se bo državna uprava enkrat zavedla svoje dolžnosti ter napravila v našem državnem gospodarstvu red, vsled česar bi se vrednost našega denarja takoj dvignila, bo žito tudi »cenejšee«. Različne prisilne odredbe pa ne bodo nič pomagale, ker tisti finančnik, ki bi mogel napraviti čudež, da se za papir dobi to, kar se dobi za zlato, še dolgo ne bo rojen.

Vrednost dinarja. Zadnje dni je veljal 1 dolar okoli 328—330 kron, 1 češka

krona okoli 8 kron 12 vinarjev, 1 lira pa približno 14—15 kron. V Curihu se preigiba vrednost 100 naših kron med 1.55—1.65 frankov.

Blagovne cene. Žitne cene kažejo čvrsto tendenco in rastejo od dne do dne, ker prihajajo od vseh strani poročila, da letina ni tako dobra kakor se je pričakovalo. — Cene industrijskega blaga rastejo vzporedno s padcem vrednosti naše krone.

Protidraginjske ankete. Kakor vselej ob priliki dvigajoče se draginje sklicujejo tudi sedaj razne protidraginjske ankete. Zadnja taka anketa se je vršila

te dni pri pokrajinskem namestništvu v Ljubljani. Pomagale pa vse take ankete ne bodo nič, kakor tudi dosedanje ankete niso pomagale. Papirja ne more nobena še tako brihtna anketa spremeniti v zlato. Za 20 kron v zlatu se dobi tudi Janes par čevljev kakor pred vojsko, v papirju pa je treba dati 1600—1800 kron, ker je pač cekin toliko vreden.

Izdajatelj: ALBIN PREPELUH. — Odgovorni urednik: JOZE PETRIČ. — Tiska: Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Jugoslovanska Union-banka Ljubljana-Beograd in Slavenska banka d. d. Zagreb

fuzijonirali sta se v

Slavensko banko d. d.
poslovne centrale:
**Ljubljana, Zagreb,
Beograd.**

**Delniška glavnica in
rezerve K 200,000.000**

Podružnice in ekspoziture:

**Bjelovar, Brod n. S.,
Dubrovnik, Gornja
Radgona, Kranj, Ma-
ribor, Monoštor (Ba-
ranja), Murska So-
bota Osijek, Rogaška
Slatina, Sombor, Su-
šak, Šabac, Šibenik,
Škofja Loka, Veliko-
vec, Vršac.**

AGENCIJA:

**Buenos-Aires (Argen-
tinija.**

AFILACIJE:

**Jugoslovanska indu-
strijska banka, Split;
Balkanska banka Bu-
dapest; Bankhaus
Milan Robert Ale-
ksander, Wien.**

Popolnoma varno
naložite svoj denar v

**VZAJEMNI POSOJILNICI
V LJUBLJANI**

R. Z. Z. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve
l. 1923 v svoji lastni palači ob
Miklošičevi cesti poleg hotela
„Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo
po 5% brez odbitka rent-
nega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se
obrestujejo po 4 1/2%.

Hranilne vloge so vezane na
dobo četrt leta po 5 1/4%,
na dobo pol leta po 5 1/2%.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje, — Prodajalna na drobno v
Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Manufaktorni oddelek Gospodarske Zveze

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 29 na dvorišču

Velika zaloga sukna za moške in ženske obleke, najlepša izbira vsakovrstnega spodnjega perila za moške, ženske in otroke in velika zaloga usnja, čevljev na drobno in debelo.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/l.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad K 60.000.000.

Podružnice: Dječko, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bied. — Interesna skup-
nost z Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in
na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.